

Valtiovarainministeriö
valtiovarainministerio@vm.fi
timo.annala@vm.fi

Lausuntopyyntöne

Talousarvioesityksen yhteydessä esiteltävistä tuloverolain sekä ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain eräistä muutosehdotuksista

Valtiovarainministeriö on 19.8.2019 pyytänyt Suomen Kuntaliitolta lausuntoa talousarvioesityksen yhteydessä esiteltävistä tuloverolain sekä ulkomailta tulevan palkansaajan lähdeverosta annetun lain eräistä muutosehdotuksista. Esitys sisältää muutoksia kotitalousvähennyksen, asunovelan koron vähennysoikeuteen, työnantajan maksamien muuttokustannusten veronalaisuuteen, ns. avainhenkilölain yksityiskohtiin ja tuloverolain yhtymäkäsitteeseen. Esitystä täydennetään myöhemmin ansiotuloveroperusteisiin vuodelle 2020 ehdotettavilla muutoksilla budjettiriihessä tehtävien päätösten perusteella.

Verotusratkaisujen on määrä Rinteen hallituksen hallitusohjelman mukaisesti tukea talous- ja työllisyyspolitiikalle asetettuja tavoitteita, kansainvälistä kilpailukykyä ja koko Suomen elinvoimaisuutta. Hallituksen julkilausuttu tavoite on veropohjan tiivistämisen kautta turvata julkisten palvelujen kestävä rahoitus. Tämän lisäksi verotusratkaisujen on määrä tasata tuloeroja.

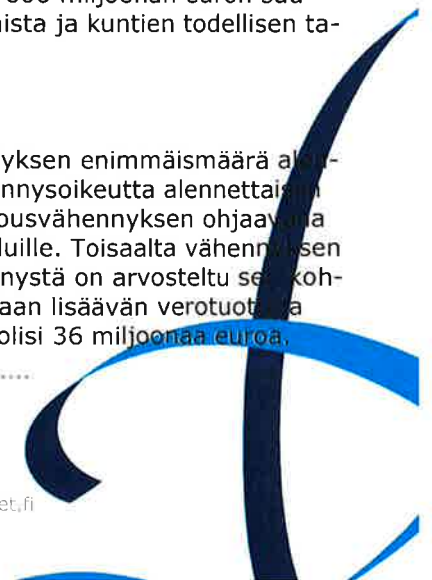
Valtiovarainministeriön budjettiehdotuksen mukaiset veroperustemuutokset vähentävät kuntien verotuloja merkittävästi vuonna 2020. Budjettiehdotuksen mukaan ansiotuloverotusta kevennetään 200 miljoonalla eurolla. Budjettiehdotuksen linjauksen mukaisesti veroperustemuutokset myös kompensoidaan kunnille täysimääräisesti, mikä on kuntataloudelle ensiarvoisen tärkeää.

Kuntatalouden näkökulmasta huolestuttava kehityssuunta on ansiotulovähennysten alati kasvava merkitys verojärjestelmässä. Kunnallisverosta tehtävien vähennysten kasvaessa on ero nimellisten kunnallisveroprosenttien ja efektiivisten veroasteiden välillä muodostunut noin yli 5,5 prosenttiyksikön suuruiseksi, eron ollessa yksittäisissä kunnissa yli 8 prosenttiyksikköä. Kunnat, joissa efektiivisen veroasteen ja kunnallisveroasteen välinen ero on suuri joutuvat nostamaan veroprosenttejaan muita enemmän kerätäkseen palvelujen järjestämiseen tarvittavat verotulot. Kuntien välisten erojen tasaamiseksi verovähennyksiä tulee pystyä siirtämään entistä enemmän tehtäväksi valtion verotuksessa.

Painetta kunnallisveroprosenttien korotuksiin antaa sinänsä tiukan kuntataloustilanteen lisäksi myös akuutti verojärjestelmämuutoksista (Tulorekisteriuudistuksessa ilmenneet ilmoituspuutteet sekä siirtyminen uuteen ennakkoperintämenettelyyn) johtuva kunnallisverokertymävaje. Kertymävaje muodostuu Kuntaliiton arvion mukaan vuonna 2019 600 miljoonan euron suuruiseksi ja se on vaikeuttanut merkittävästi verotulojen ennustamista ja kuntien todellisen taloudellisen tilan arviointia.

Muutokset Tuloverolakiin

Kotitalousvähennystä esitetään supistettavaksi siten, että vähennyksen enimmäismäärä alennettaisiin 2.400 eurosta 2.250 euroon, työkorvausten osalta vähennysoikeutta alennettaisiin 50 %:sta 40 %:iin ja palkkojen osalta 20 %:sta 15 %:iin. Kotitalousvähennyksen ohjaavana tarkoituksena on kiihdyttää kotitalouksien parissa kysyntää palveluille. Toisaalta vähennyksen etuna pidetään sen harmaata taloutta torjuvaa vaikutusta. Vähennystä on arvosteltu sen kohdentumisesta hyvätuloisille. Uudistuksen arvioidaan kaiken kaikkiaan lisäävän verotuottoja vuositasolla noin 95 miljoonaa euroa, josta kunnallisveron osuus olisi 36 miljoonaa euroa.

Kuntaliitto näkee kotitalousvähennyksen kaiken kaikkiaan hyödyllisenä osana verojärjestelmää monikäyttöisyytensä takia. Vähennyksen suoraa fiskaalista merkitystä suurempi on sen palvelutarjontaa lisäävä vaikutus etenkin harvan palveluverkoston alueilla.

Asuntovelan koron vähennysoikeuden asteittaista luopumista esitetään jatkettavaksi siten, että vähennyskelpoista osuutta pienennettäisiin vuonna 2020 kymmenellä prosenttiyksiköllä ja seuraavina vuosina viidellä prosentilla vuosittain poistuen kokonaan vuoden 2023 alusta. Esitetyn muutoksen arvioidaan lisäävän kunnallisveron tuottoa vuonna 2020 11 miljoonaa euroa ja vuosille 2021-2023 14 miljoonaa euroa kunakin vuonna. Asuntovelan koron vähennysoikeus on toiminut insentiivinä asunnon omistamiselle säästömuotona. Korkotuen vaikutus asuntojen hintojen nousua kiihdyttävänä on kuitenkin omiaan jähmettämään maan sisäistä muuttoliikettä työn perässä.

Työnantajan maksamien muuttokustannusten veronalaista osuutta alennettaisiin 50 %:iin. Tämän uudistuksen verotuottoja supistavia vaikutuksia ei esityksellä ole arvioitu. Uudistuksen fiskaalista merkitystä ei esityksellä arvioida merkittäväksi. Kuntaliitto pitää tavoitetta työvoiman liikkuvuuden parantamiseksi kuitenkin kannatettavana.

Lisäksi Tuloverolaisissa säädettyä verotusyhitymän käsitettä supistettaisiin. Tällä uudistuksella ei ole määrä olla fiskaalisia vaikutuksia vaan kustannusvaikutusten lisäksi sen nähdään vaikuttavan verovelvollisten ilmoittamisrasitusta vähentävästi.

Muutokset Lakiin ulkomaisen palkansaajan lähdeverosta

Laki ulkomaisen palkansaajan lähdeverosta eli ns. avainhenkilölaki esitetään säädettäväksi pysyväksi. Samalla laissa sovellettavaa lähdeveroprosenttia alennettaisiin 35:sta 32:een. Lain seurauksena kerättävää lähdeverotuottoa vastaisi toisaalta kertymättömät tuloverotuotot, joista saamatta jäävän kunnallisveron tuoton arvioidaan esityksellä olevan noin 16 miljoonaa euroa. Kuntaliitto näkee tarpeellisenä, että Suomen houkuttelevuutta ei heikennetä elinkeinoelämän kaipaamien ulkomaisten osaamisinjektioiden näkökulmasta.

Muilta osin Kuntaliitolla ei ole luonnokseen huomautettavaa.

SUOMEN KUNTALIITTO

Pekka Montell
erityisasiantuntija, verotus